

УДК 349.6(327.7ЄС)

Надія Кобецька

ПІДХОДИ ЄС ДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИМОГ ДЕРЖАВАМИ – ЙОГО ЧЛЕНАМИ

Євроінтеграційний курс Української держави, складовою якого є приведення законодавства України (зокрема, законодавства у сфері охорони довкілля) у відповідність з *acquis communautaire*, є складним та тривалим процесом. У ході імплементації Україною європейських директив слід, по-перше, враховувати досвід, практику, традиції та особливості національної правової системи, по-друге, вивчати та аналізувати досвід держав-членів ЄС, які вже пройшли цей етап, по-третє, орієнтуватись на бачення ЄС щодо процесів імплементації екологічної політики та законодавства, її ефективності і кінцевих результатів. При цьому, результативність загальної екологічної політики Європейського Союзу визначається впровадженням нормативних положень у державах – його членах.

Варто відзначити, що в новітніх дослідженнях науковців Західної Європи наголошується на тому, що екологічна політика ЄС останніх років стала менш вимогливою та характеризується не запровадженням нових законодавчих положень, а внесенням змін в діючі Директиви. Проведені аналітичні дослідження кількості прийнятих нових законодавчих актів у сфері охорони навколишнього середовища і кількості внесення змін у діюче законодавство показують, що з 2005 року ЄС прийняла більше змін, ніж нового законодавства [1, с. 330]. Окремі дослідники пов'язують цю тенденцію з фінансовою кризою, що привела до того, що ЄС неохоче ухвалює нове екологічне законодавство. З іншого боку – ЄС сьогодні більше уваги приділяє забезпеченню дотримання еколого-правових вимог державами-членами, досягнення відповідності національного законодавства та практики діяльності держав загальним екологічним стандартам.

Багато зарубіжних наукових досліджень останніх років присвячені аналізу стратегій, інструментів, підходів до імплементації законодавства ЄС, ефективності впровадження екологічних вимог ЄС. Оцінка впровадження екологічної політики ЄС базується на кількісних і якісних характеристиках. Кількісні стосуються лише аналізу інформації держав-членів щодо своєчасності транспозиції європейських директив і регламентів. Ця інформація не відображає проблем та недоліків впровадження екологічних вимог, неправильності застосування директив, регламентів, рішень. Якісна оцінка базується на аналізі механізмів і результатів впровадження екологічних вимог ЄС його членами.

Досягнення державами-членами ЄС вимог екологічної політики та права ЄС забезпечується різними шляхами. В першу чергу, це постійний моніторинг збір та опрацювання інформації. Зокрема, держави-члени зобов'язані направляти тексти національних актів, прийнятих на основі конкретної Директиви ЄС, Європейській комісії. Відомості про імплементацію Директиви ЄС тією чи іншою державою-членом можна відстежити на офіційному сайті законодавства Європейського Союзу. Моніторинг, збір та аналіз інформації про навколишнє середовище для оцінки ступеня екологічної небезпеки, створення умов для розробки законодавства і реалізації програм збереження довкілля забезпечує Європейська екологічна агенція (*European Environment Agency (EEA)*), а також партнерська мережа ЕЕА і держав-членів ЄС – Європейська мережа інформації та спостережень щодо навколишнього середовища (*European environment information and observation network (Eionet)*) [4].

Повноваження запроваджувати нову екологічну політику і еколого-правові стандарти в рамках ЄС має Європейська Комісія, яка, до того ж, несе відповідальність за забезпечення реалізації екологічних норм. У травні 2016 року Європейською комісією запроваджено здійснення регулярного (щो два роки) Огляду впровадження екологічних імплементацій (*Environmental Implementation Review (EIR)*) [2]. Перший такий Огляд включає 28 звітів щодо держав-членів ЄС, які відображають національні переваги, можливості та слабкі сторони екологічної політики кожної з держав, пропозиції та перспективи поліпшення екологічної ситуації. В 2019 році були оприлюднені чергові такі звіти [3].

ЄС також спрямовує зусилля на організаційну, фінансову, технічну підтримку розбудови національних можливостей для досягнення відповідності загальноєвропейським екологічним приписам. Це здійснюється за рахунок різного роду фондів та програм фінансування ЄС. Особливо активно така діяльність реалізується стосовно країн Східної та Центральної Європи, які приєдналися до ЄС у 2004 та 2007 роках. Експерти країн-членів допомагали кандидатам держави у розробці правових та адміністративних структур, необхідних для ефективного здійснення окремих елементів екологічного законодавства ЄС.

Зважаючи на значну фінансову витратність та технічну неспроможність одномоментного впровадження рядом нових держав ЄС високих екологічних нормативів та стандартів, в Директивах ЄС передбачається можливість держав відтермінування їх досягнення з розробкою конкретних поетапних національних Планів дій, щоб їх досягти. Однак, Європейська комісія пильно стежить за роботою держав у цьому напрямку та контролює об'єктивність такого

відтермінування. Невиконання державами-членами ЄС встановлених екологічних норм, свідоме, необґрунтоване затягування їх впровадження тягне за собою застосування санкцій. Відповідні справи розглядає Суд Європейського Союзу за зверненням Європейської комісії. В 2018 році подібна справа була розглянута щодо невиконання Польщею Директиви 2008/50/ЄС [5].

Як бачимо, питання впровадження приписів екологічного права ЄС перебуває на постійному контролі європейських інституцій. Основний фокус уваги ЄС сьогодні спрямований на забезпечення реального досягнення державами-членами єдиних європейських стандартів охорони довкілля.

Список використаних джерел:

1. Börzel T. & Buzogány A. Compliance with EU Environmental Law. The Iceberg is Melting. *Environmental Politics*. 2019. Vol. 28/2. P. 315–341.
2. Delivering the benefits of EU environmental policies through a regular Environmental Implementation Review. European Commission. 27.05.2016. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2016%3A316%3AFIN>.
3. Policy findings and country reports. URL: https://ec.europa.eu/environment/eir/country-reports/index_en.htm.
4. URL: <https://www.eea.europa.eu/about-us>.
5. Кобецька Н. Р. Особливості, умови та проблеми імплементації екологічної політики і права ЄС (на прикладі імплементації європейських стандартів охорони атмосферного повітря Республікою Польща). *Актуальні проблеми екологічного, земельного та аграрного законодавства в сучасних умовах: матеріали «круглого столу», присвяч. 90-річчю з дня народження д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України В. К. Попова (м. Харків, 1 березня 2019 р.)* / за заг. ред. А. П. Гетьмана і М. В. Шульги. Харків: Право, 2019. С. 39–42.

УДК:658. 15

Вікторія Малінська, Олександр Євтух

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах становлення економіки України розвиток вітчизняного бізнесу набуває особливої динамічності. На сучасному етапі розвитку дедалі вагомішого значення набуває саме управління фінансами підприємства з метою фінансового забезпечення його діяльності, оскільки фінансові ресурси є базисним ресурсом, без якого неможливе функціонування й розвиток підприємства [3, с. 135].

У науковій літературі відсутня єдина думка щодо трактування поняття «фінансові ресурси», але обґрунтовані наукові підходи до різних точок зору дозволили зробити наступні узагальнення: під фінансовим ресурсами підприємств слід розуміти кошти, які належать підприємству або перебувають у його розпорядженні з метою забезпечення процесу простого чи розширеного відтворення або для задоволення соціальних потреб колективу. Фінансові ресурси трансформуються у діловий оборот через відповідні джерела. [1, с. 134].